

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

10. Modestiae, & Castim. Christ. ingens pondus ad conuers.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

populus integer, Sciamhaim contendere leucis ferè distantem quatuor, ad dandum Christo nomen, & impetrandum à Patribus baptismum. Obfirmatum ad iter amici diu frustra reluctantes, salutant cum lachrimis, velut nunquam in viuis reuisuri, quod iam cadaueri, quam agro similior, aliorum potius brachiis quàm suis pedibus ferretur. At ecce tam sanus, tam succi plenus & benè habitus post octiduum ad suos reuertitur, vt fidem oculis negare non possent, & prodigium tam contra spem editum, alteri quam Christianismo, & sacro baptismati assignare, cuius tesseraarium Symbolum precatoriam coronam de collo gestabat. Traxit multos ad Christum, prodigium insolens quibus confirmandis accessit alterum nihilo inferius priori; spectarunt enim per solidum mensẽ limpidae lucis geminas faculas, impendentes Neophyti adibus, ab solis occasu ad mediam noctem cerni ab omnibus, præterquam ab ipso (quod mirabilius) illo Neophyto, illuminandis nimirum tenebris ea luce, qua tunc Neophytus fruebatur. Excursionum hic solùm memorabo, maximè omnium longinquam, minúsq; cæteris feracem; Nanhium versus suscepta est dierum itinere quindecim ad regenerandos Christo ethnicos non plus septem, & recreandos illic residuos, olim Riccij alumnos quibus ne qua decessent præsidia quæ aliis vquam Christianorum cætib; præbebantur, nec labori vnquam nec sumptibus parcitum.

Conuersiones memoria & scitu digniores, tres aut quatuor fuere. Scienhaj prima, vbi septuaginta annorum senex vitam dudum agebat, omni largitatis, & ieiuniorum, cultusque erga Deos assiduitate, ac profusione exercitam, nam idolis templum, cœnobium Bonziis ædificauerat, expilabatque se in copiam odorum quibus Deos suos acerra prodiga vaporabat. Quoties vero domum nostram (quod frequens illi erat) præteriret, atque vt est prona curiositas in externos, introspectaret attentè quæcumque poterat; semper illic & in Catechistis, & in familiaribus cæteris calligatum quiddam, & modestum notabat, quod alibi frustra requireret; conuersaque ab nostris obseruatione in omnes Christianos, hunc esse reperit communem omnium characterem, conformatione modesta corporis, oculorum, & linguæ impressum, quo illos ab aliis facillè secernebat; dolensque, proh! quantum nostri sunt, aiebat, à Christianis dissimiles, non laici modo, sed ipsi Bonziji: vnde illis hoc decus tam pulchræ virtutis si vero Deo, & lege vera carent? nobis vero qui sit, vt desit eadem modestiæ tessera, cum Diis optimis, & lege optima viuamus? nec sese ab ea dubitatione extricabat. Quæ tunc illum adstrinxit paulò post actius, periculosè ex morbo decumbens cœpit ambigere quid tandem se fieret, quàm tuto spes suas in ea beneficentia locasset, cui beatitatem in futurum reponendam pro se docebant Bonziji: an vero illa beatitas ad Christianos pertineret, quorum esset nemo qui Bonzios omnes præstantia morum non vinceret, quæ profecto non videbatur posse aliunde quam à lege ipsorum proficisci, fan-

10.
Conuersio-
nes miræ ad
Christ.

10.
Modestiae,
& Castim.
Christ in-
gens pondus
ad conuers.

ctiore instinctu illos intèrius animante quam possit doctrina Bonziorum. Hoc re ipsa si foret, nimum quantum interesse, fieri tunc saltem de certiore; si minus quærere, & inuestigare. Hæc probæ mentis argumentatio perpulit bonum senem, ut sua cum vxore, supersticiosa pietate haudquaquam à viro absimili, audiret de Deo & idolis quid esset necessarium tenendum, quibus dilucidè perceptis Christianos se statim professi sunt. Ac vir quidem iam valens & præfixo die ad baptismum se sistens, ingentem coram suorum struem combussit idolorum, & lycophantias mille singrapharum quas in aliam vitam, captationum eiusmodi sacrilegus artifex, Bonziorum venter illi confixerat. Quibus magno gaudio peractis, vitæ tamen dura ieiunia, sed fructu, & merito casta desistere satis non poterat. Ut autem Christo fortunatum senem, obseruata Christianorum modestia peperit, sic eorum castimonia complures alios, hæc efficacius, quod est eius virtutis haud paulo maior difficultas, & ex consequenti maior apud Sinenses admirabiliras. Quare minimum quidvis in hoc genere Patres tanti faciebant, ut si omnis inde religionis veræ existimatio penderet, foretque idem esse professione Christianum; & moribus angelum. Alebat hanc firmam nostrorum cautio, in excepiendis feminarum confessionibus, quæ Sinis cum esset admirationi, eucit tandem ut mariti vxores, filii parentes (quibus vnis fas erat nec id sine causa eas aspiceret) ad confessionem ipsimet deducerent, & quod initio impossibile habebant, paulatim fieret expeditum. Quod seruabatur Chiatini à nostris in templum non erat, indicio sit quid alibi fieret. Sun Ignatii domus, religioso cœnobio prope par, aulam grandem claudebat, confessionibus addictam feminarum, Sacerdotem ab iis, & earum aspectu crassa storea diuidebat; iusto illic spatio spectabat, Præfectus domus, nota virtute Christianus. Qua cura nostri prudenter scrupulosa tantam sui fecere Sinis fiduciam, ut ipsi etiam ethnici, ad vxores suas Christianas enixè illos rogarent, ac ducerent, nec possent satis prædicare, quod nollent Patres, etiam prope moribundas nisi sub oculis maritorum audire. Adeo tamen nihil oberat, Christiano illarum profectui breuitas institutionis, quàm non agrè tùm libri, tùm vitæ tùm parentes, tùm Dei præfertim spiritus supplebant; ut in demandis inedia, vigiliis, flagellis & reliquo asperitatum genere corporibus, maritorum æquarent duritiem, & earum nonnullæ cum fortè inaudissent de seueritate nostri ieiunij, tacitè ad nos mitterent exploratum, quem seruaremus in eo modum, seque ad eundem stringerent, solitæ alioqui, ut illic vulgò fit, mensam quater in die ponere. Iam conuersionum quas proposueram altera, hominis fuit octogenarij rustici, pauperis, & ignari, sed dempta idololatria, probi, ac simplicis. Mouere hominem Christiani cuiusdam popularis, de salute animi rationes, ut vellet de iis cognoscere amplius; absque mora Scianhaium cum eo milliaribus duodecim contendit pedes, vbi ad-

11.
Conuers. Senij
notab.